

Proč Slováky láká Sziget víc než Čechy

Čistě pocitově byla čeština letos na festivalu Sziget slyšet víc. Podle čísel však budapeštská přehlídka u tuzemského publika táhne jen s výhradami.

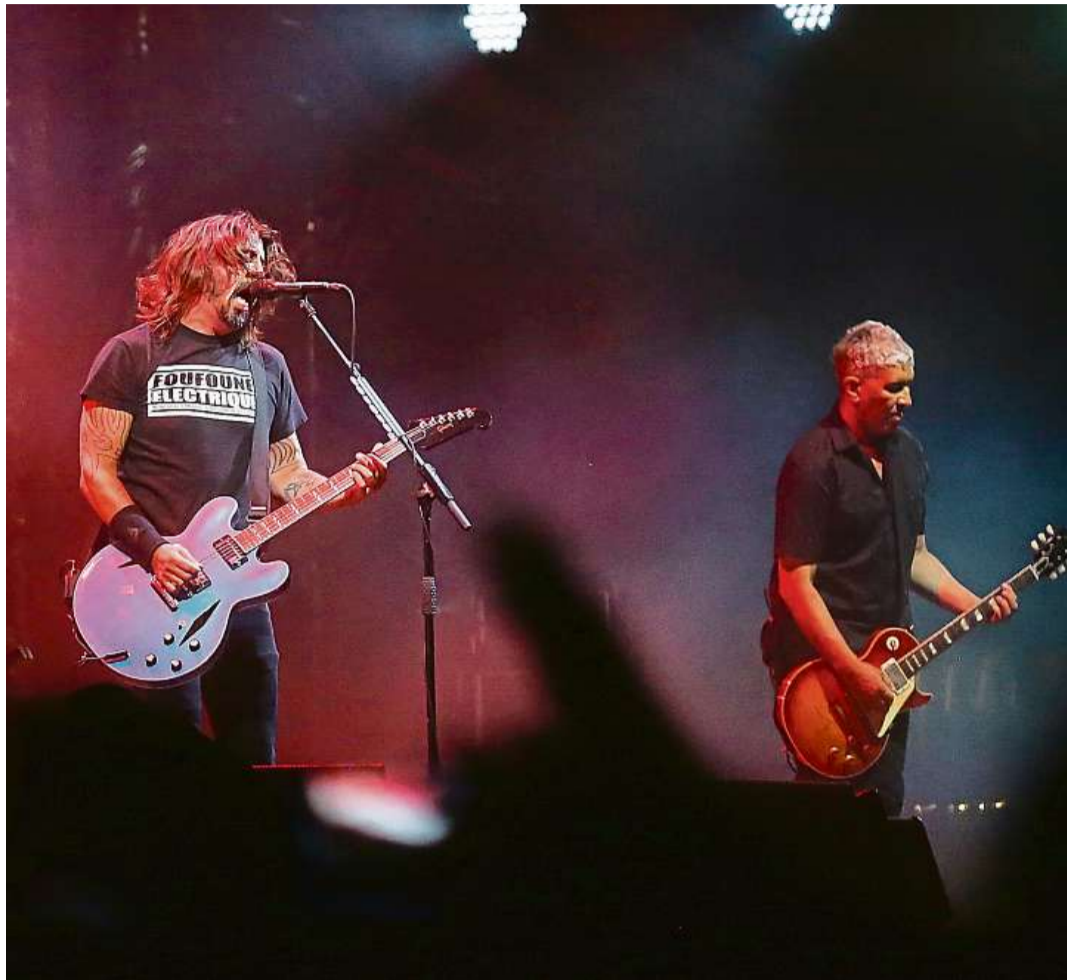
Václav Hnátek
redaktor MF DNES

S končila další oslava svobody, lásky a muziky. Sedmdvacetý ročník maďarského festivalu Sziget přilákal na obří ostrov na Dunaji během týdne více než půl milionu návštěvníků. Čechů dorazily stovky. A otázka zní, proč pátá největší hudební přehlídka na světě neláká našince víc.

Podle Přemysla Štěpánka, který se o propagaci Sziget v Česku stará, se u nás letos prodalo téměř čtyři sta vstupenek na celých sedm dní, což je zhruba stejně jako loni, nárůst naopak zaznamenaly lístky třídní a jednodenní.

Cestování s překážkami

Oproti tomu zájem Slováků o festival od loňska stoupl o čtvrtinu. Což se dá vysvětlit letmým pohledem na některé headlinery. Festival zahajoval Ed Sheeran, který v Praze

Souboj živlů Foo Fighters předvedli na závěr letošního ročníku festivalu Sziget tradičně velmi energickou rockovou show. A přálo i počasí. První déšť po týdnu přišel až s posledními tóny. Foto: David Peltán, MAFRA

hrál před měsícem, a uzavírali Foo Fighters, jež jsme u nás přivítali předloni. Zatímco oba velikáni světové hudební scény zatím Slovensko míjeli. Takže fanoušci mohli svůj hlad ukojit právě na Sziget.

Naši východní sousedé to rovněž do kraje papírky mají většinou blíž. Ač Budapešť samozřejmě třeba z Prahy zdaleka není nedostupná, bez překážek se to neobejde. Nejrychlejší varianta staví návštěvníky před zásadní dilema. A nejde teď jen o boj za klima, ale spíš o nesoulad termínů. Z Letiště Václava Havla na Ference Liszta se totiž zpravidla létá pozdě večer. V případě festivalu to sice ušetří čas na cestě, ale přidá nutnost obětovat buď jeden den z programu, nebo přidat jednu noc ve městě, a tedy připlatit za ubytování. Vlakem se jede dlouho a autem po „dě jedniče“ je to vždy podnik poněkud nejistý.

Ušetřit se dá, ještě pořád je možné se utábořit zdarma přímo v areálu, kde mimochodem jde ke cti všech návštěvníků, že česká delegace letos poprvé řešila vykradený stan. A prý je Sziget v tomto ohledu bezpečný celkově. Jenže žít se na ostrově celý týden je nákladné. Vyrazit na týdenní festival v jinak cenově příznivé Budapešti je prostě ekvivalentem luxusní dovolené.

Každý návštěvník však za své peníze dostane nálož zážitků. V den vystoupení Sheerana a Foo Fighters areál i příměstský vlak k němu

vedoucí okusily možnosti svých kapacit. Před koncertem americké kapely dokonce museli pořadatelé přichodit navigovat tak, aby se kolem velkého pódia dostatečně rozprostřeli. Bylo vážně natřískáno.

Hodně peněz, hodně muziky

Skvělí byli Tom Odell, The Years and Years nebo Florence + the Machine, kdy zpěvačka svou energickou show divoče roztančila i některé diváky z přilehlé VIP zóny. Věc celkem nevidaná.

Z publika mířícího z jejího koncertu těžila slovenská zpěvačka Celeste Buckingham se skvělou kapelou King Shaolin a publikum rozhodně nezklamaly. Naopak kapela Pipes and Pints si vybrala smůlu jménem Twenty One Pilots, kteří hráli na hlavní scéně souběžně. Ale i čeští divoušové si diváky nakonec našli. Do toho připočítejme vystoupení divadelní a cirkusová, atmosféru plnou pohody.

To vše za necelých devět tisíc korun na týden, což samozřejmě není málo. Na druhou stranu náklady na pořádání festivalů každý rok rostou, a to třeba i v Česku. Konkrétně letošní Sziget přišel s informací, že Foo Fighters, Twenty One Pilots, Johnny Marr a Frank Carter & The Rattlesnakes, kteří hráli poslední den na hlavní stage, si dohromady řekli o tolik, kolik stál před třemi lety program tamtéž... na celý týden. A to už se někde projevit musí.

Německý Švejk čelí bestialitě a baví zimního krále

Radim Kopáč
spolupracovník MF DNES

Třicetiletá válka a Tyll Enšpígl - jde to dohromady? Jedna z nebestiálnějších reží v lidských dějinách a zlomyslný šprýmař, který si s gusem utahoval z hlupáků své doby, ať důvěřivých vesničánů, nebo nafárněných mocipánů. Zajímají tyhle starožitnosti dneska ještě někoho?

Složitosti 17. století

Německý spisovatel Daniel Kehlmann (1975), v češtině známý ze čtyř knižních překladů, dal svým novým románem Tyll jasnou odpověď. Z nadhozené látky vyčaroval parádní, strhující příběh - aktuální až běda. Jednak prototypem hlavní postavy, která pluje suverénně na-

psaným textem jako ryba ve vodě, obrazem neslitovného kritika lidské blbosti, v jehož stopách se vydal později třeba Haškův Švejk.

Jednak profilem éry první poloviny 17. století, kdy se v Evropě hádaly náboženské a politické kliky tak usilovně, až vylidnily a poničily kontinent víc než druhá světová válka.

Nastavuje zrcadlo

Co na tom, že se třicetiletá válka s Enšpíglem historicky nerýmuje, že slavný chytrák, který dodnes přežívá v knížkách lidového čtení, se narodil nejspíš už v roce 1300? Kehlmann mu přisoudil atraktivnější půdu pod nohama.

Nechal jeho šibalství čelit narázům vražedné bestiality, konkrétní rozum bojovat s obecným nerozumem. Ostatně má to svou logiku: Enšpígl totiž ve svém příjmení sklá-

Vyčaroval parádní příběh Daniel Kehlmann v románu Tyll po svém oživil postavu legendárního šprýmaře. Foto: ČTK

dá dohromady sovu (Eulen), jako symbol moudrosti, a zrcadlo (Spiegel), které ochotně nastavuje druhým. Chudým, kteří trpí vinou hamiznosti bohatých, a bohatým, které fatálně poškodila představa o vlastní výjimečnosti.

Tyll v příběhu přihlíží popravě svého otce, jezuity odsouzeného za čarodějnictví. Tyll kočuje Evropou jako herec, zpěvák, tanečník. Tyll se vydal poprvé na dobrodružný špacír dějinami a sledoval paralelně osudy matematika Gausse a přírodovědce Humboldta. Tedy Tyll jako autorská bilance, ohlédnutí? Pobídka z dějin k přemítání nad současností? Hlavně skvělá literatura. Velká kniha do malé doby.

Výsledná skládáčka pak připomíná důkladně komponovanou plátna malíře Pietera Brueghela nebo jedinečný román Hanse Grimmelshausena Dobrodružný Simplicius Simplicissimus; s ním ostatně sdílí vývojové proměny hlavního hrdiny,

jeho vzlety a pády na cestě pochroumanou Evropou.

Je to skvělá kniha

Tyll je jasně nejlepší kniha, kterou Kehlmann doposavad napsal. Některé ty předcházející v ní motivicky rezonují. Třeba Mahlerův čas, který zkoumá možnosti a meze plynoucích vteřin, hodin, století. Anebo Vyměňování světa, kde se autor vydal poprvé na dobrodružný špacír dějinami a sledoval paralelně osudy matematika Gausse a přírodovědce Humboldta. Tedy Tyll jako autorská bilance, ohlédnutí? Pobídka z dějin k přemítání nad současností? Hlavně skvělá literatura. Velká kniha do malé doby.

Tyll
Daniel Kehlmann

100 %

Čekárna

Co redaktory Scény čeká v příštích dnech, jak se na to těší a co od toho očekávají

Mirka Spáčilová

Luc Besson pošle do špiónské akce modelku Annu

Za vnějším půvabem Anny Poliatovy, pařížské topmodelky, se skrývá tajemství, díky kterému se ocitne v nebezpečné operaci rozehrané špičkovými agenty soupeřících tajných služeb. Tak se ohlašuje Anna, špiónážní thriller, který podle vlastního scénáře natočil Luc Besson. Do hlavní role lesbické agentky KGB povolal ruskou herečku jménem Sasha Lussová, která se mihla už v jeho sci-fi Valerian a město tisíce planet; předtím znala spíše balet a přehlídková mola. V roli Anny potkala Helen Mirrenovou či Cillianu Murphyho, což jí může otevřít cestu, ovšem chabá návštěvnost ve Francii nahrává zvěstem, že Bessonovu zadluženou produkční firmu EuropaCorp převezmou věřitelé.

Václav Hnátek

Komorní Nohavica vystoupí na zámku v Příbyslavi

Jaromír Nohavica se v sérii svých letošních koncertů po letních kiněch či amfiteátrech zastaví také na louce pod zámek v Příbyslavi. Jeden z mála dosud nevyprodaných recitálů tu odehraje ve středě. Program večera slavného písničkáře bude sestaven nejen ze známých písní, ale obsáhne i novinky z posledního alba Poruba. Nohavicovi fanoušci jsou však zvyklí, že jeho koncerty jsou samé překvapení a vždy naprosto nově dramaturgicky sestavené. Takže rozhodně je na co se těšit. Písničkáře budou tradičně doprovázet vynikající pianista a akordeonista z Varšavy Robert Kusmierski a skvělý bubeník Pavel Plánka. Vstupenky jsou v prodeji v síti Ticketportal.

Monika Zavřelová

Jak na sametovou revoluci pohlíží sídlištní mládež

Podívat se na sametovou revoluci z pohledu party desetiletých dětí z okresní sídlištní periferie se rozhodl autor Martin Šinkovský, který mimo jiné stojí za příběhy o dobrodružstvích vinného skřítka Vincenta a malého Bódi. V komiksu nazvaném Trikolora sleduje, jak jeho malí hrdinové postupně přichází na to, co vlastně znamená slovní spojení Havel na Hrad, heslo Máme holé ruce nebo proč už se učitelům nemusí říkat soudruhu. Komiks ilustroval Petr Novák, jinak také známý pod pseudonymem Ticho762. Předmluvu knize autorům napsala sama Marta Kubišová. Do oficiálního prodeje jde kniha tuto středu 21. srpna. Vydává ji nakladatelství Cooboo.

Věra Drápelová

Festival připomene dílo terezínských skladatelů

Představit původní česko-německo-židovskou hudební kulturu ve středoevropském kontextu 19. a 20. století je záměrem přehlídky Věčná naděje: Gustav Mahler a terezínská skladatelé, kterou pořádá nadační fond Věčná naděje. Druhý ročník začíná v neděli 18. srpna a potrvá až do 25. srpna. Koncerty se uskuteční v Praze a v Terezíně, dramaturgicky festival vychází z odkazu Gustava Mahlera a tzv. terezínských autorů, kteří tvořili v těžkých podmínkách terezínského ghetta, ať už to byl Gideon Klein, Viktor Ullmann, nebo Hans Krása. Díla těchto, ale i dalších skladatelů přednesou klavírista Ivo Kahánek, Bennewitzovo kvarteto, sbor Martinů Voices nebo Petřof Piano Trio.

Tomáš Štáverka

Špalkův Kašpar hraje v srpnu naplno

Oči divadlačtího diváka se v polovině srpna upírají hlavně na Letní Letnou, ovšem i jinde lze najít zajímavou produkci. V srpnu je třeba už zcela v plném provozu divadelní spolek Kašpar okolo Jakuba Špalka. Ten třeba právě dnes večer spolu s Janem Potměšilem odehraje výtečné komorní zpracování Ytice v jihočeské tvrzi Vlksice. Ovšem jinak jeho Kašpar nabízí program jak v Divadle v Celetné, tak v podzemní Klubovně. V pondělí a ve středu to třeba bude letní klasika Rozmarné léto, v úterý a ve čtvrtek pak loňská novinka Slovácko sa nesúdí. V pátek pak pražský soubor zamíří znovu na open air do vodní tvrzi Vlksice, tentokrát s vlastní adaptací klasiky Jonáš a tingl-tangl.